

Heikki Kiviaho

Musiker, producent och kulturarbetare, Eskilstuna

Jag är en finländare i Sverige

Musikern Heikki Kiviahos föräldrar flyttade från Kinula by i Kivijärvi, mellersta Finland, till Torshälla i jakten på jobb år 1969. Heikki var då tre år.

– Det sägs att jag på båten till Sverige frågade mamma om var dörren in till Sverige fanns, om hur man går in i Sverige. När båtens bogvisir sedan öppnades vid ankomsten till Stockholm svarade mamma att det var det som var dörren, skrattar han.

I sandlådan försökte Heikki lära sig svenska tillsammans med sin bror Hannu.

– Svenskarna trodde att vi var ryssar, eftersom vi hade rosa träningsoveraller och kort hår. Alla andra hade långt hår. Vi lärde oss svenska genom att härma andra och visst hittade vi också en del livslånga kamrater där i sandlådan.

Heikkis musikkariär började i tonåren med musikriktningen punk. Han fick spela i flera kända punk- och rockband. Tillsammans med sitt mest kända band Sator firar han i år 30-årsjubileum med en stor turné till bland annat Visby, Karlstad och Stockholm. Han har producerat bland andra Kent och Fatboy, där även storebror Hannu är med och spelar. Hannu arbetar annars som musiker och skådespelare. Finskheten hörs i den egna musiken just genom de dominerande mollackorden.

– Den är något som smärtar och berör. De bästa låtarna går alltid i molltonarter. Jag har inte komponerat så många glada stycken. Moll ger mig rysningar av välbehag och det är bara så bra!

Heikki flyttade från Eskilstuna till Stockholm år 1987. I Stockholm hann det gå 17 år, innan han tillsammans med sin fru beslutade att flytta tillbaka till Eskilstuna.

– Vi fick så många barn. Vi hade tvillingar på gång och i Eskilstuna fanns både plats, bekanta och släkt. Här har vi trivts bra.

De senaste sju åren har han arbetat som ljudtekniker för Scenkonst Sörmland, som gör musik-, teater- och dansföreställningar för barn och unga i Södermanlands län. Han har också komponerat och skådespelat för sverigefinska teatersällskapet UusiTeatteri. Dessutom beger sig Heikkis finlandsinspirerade band, som består av brodern Hannu, Markus Fagervall och Jarmo Mänty, ibland ut på turné.

– Vi spelar ihop på olika sverigefinska evenemang mellan våra andra spelningar, när vi hinner. Det är häftigt att spela tillsammans med andra kunniga människor, som dessutom är kompisar!

Spelningar och estrader i all ära, numera trivs han ändå bäst i studion med att hjälpa andra orkestrar.

– Där får jag vara mig själv. Jag förhåller mig till att spela bas ungefär som till livet i stort – om det inte duger, ge sjutton i att ringa mig. Då kan man fråga efter något annat. Enligt Heikki funderar man alltmer över sina egna rötter när man blir äldre. Begreppet sverigefinne känns särskilt främmande.

– Jag säger alltid att jag är en finländare i Sverige. Jag har aldrig riktigt förstått vad det innebär att vara sverigefinne. Jag är en ganska diplomatisk människa och för inte väsen över mitt ursprung. Jag har nog inte begärt så mycket av min finländska bakgrund här, eftersom vi nu en gång flyttat hit och blivit integrerade. Men Finland är mitt land och i till exempel all idrott håller jag alltid på Finland. Finskheten finns alltid någonstans där i bakgrunden.

Intervju: Heidi Himmelä

Foto: Kai Kangassalo

Översättning: Martin von Pfaler